

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Кафедра лісового та садово-паркового господарства

На правах рукопису

Лащ Микола Миколайович

**ДОСВІД ВИРОЩУВАННЯ СІЯНЦІВ ОСНОВНИХ
ЛІСОУТВОРЮЮЧИХ ПОРІД В ФІЛІЇ “ЛЮБЕШІВСЬКЕ
ЛІСОМИСЛИВСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО”**

Спеціальність: 205 «Лісове господарство»

Освітньо-професійна програма «Лісове господарство»

Робота на здобуття освітнього рівня «Бакалавр»

Науковий керівник

ГЕТЬМАНЧУК АНАТОЛІЙ

ІВАНОВИЧ, кандидат

сільськогосподарських наук,

доцент

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол №__

засідання кафедри лісового та
садово-паркового господарства

від _____ 2024

Завідувач кафедри

доц. В. Андреева

ЛУЦЬК — 2024

Лащ М. М. Досвід вирощування сіянців основних лісоутворюючих порід в філії «Любешівське лісомисливське господарство». Луцьк, 2024. 51 ст.

Анотація

Виконання вимог статті 80 Лісового Кодексу України щодо відновлення лісів та статті 81. та лісорозведення можна забезпечити відмінним садивним матеріалом. Щоб результат був найкращим, необхідно ретельно дослідити і вивчити техніку вирощування лісових сіянців та шляхи її вдосконалення.

В першому розділі вказані загальні відомості про розсадник і посадковий матеріал та описується сучасний стан розсадництва в Україні за архівними даними. У другому розділі наводяться відомості про ДП «Любешівське лісомисливське господарство» його місце-знаходження, основні методики проведення досліджень, характеристика кліматичних і ґрунтових умов. В третьому розділі йде ознайомлення організації території розсадника, техніки вирощування садивного матеріалу, забезпечення в механізації, об'єм виходу готових сіянців та саджанців з розсадника та різноманітність деревних рослин. Четвертий розділ присвячений питанням охорони праці, а також організація та заходи належного стану, охорони праці працівників.

Випускна робота виконана на 51 сторінок друкованого тексту, містить 3 робочих таблиць, 12 ілюстрацій та 10 додатків.

Ключові слова: сівозміна, садивний матеріал, розсадник, сіянці та саджанці, закритий та відкритий ґрунт.

Lashch M. Experience in growing seedlings of the main forest-forming species in the branch "Lyubeshiv Forestry Farm". Lutsk, 2024. 51 st.

Abstract

Fulfilling the requirements of Article 80 of the Forest Code of Ukraine regarding forest restoration and Article 81 and afforestation can be ensured with excellent planting material. In order for the result to be the best, it is necessary to carefully research and study the technique of growing forest seedlings and the ways of its improvement.

The first section provides general information about the nursery and planting material and describes the current state of the nursery in Ukraine according to archival data. In the second section, information about the State Enterprise "Lyubeshiv Forestry and Hunting", its location, the main methods of conducting research, and the characteristics of climatic and soil conditions are given. In the third section, there is an introduction to the organization of the territory of the nursery, the technique of growing planting material, provision of mechanization, the output volume of ready-made seedlings and seedlings from the nursery, and the variety of woody plants. The fourth section is devoted to issues of labor protection, as well as the organization and measures of proper condition and labor protection of employees.

The graduation work is completed on 51 pages of printed text, contains 3 worksheets, 12 illustrations and 10 appendices

Key words: crop rotation, planting material, nursery, seedlings and saplings, closed and open soil.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ 1. Теоретичні засади дослідження.....	5
1.1. Загальні відомості про розсадники.....	5
1.2. Сучасний стан розсадництва в Україні.....	9
Розділ 2. Матеріали та методи дослідження.....	14
2.1. Характеристика філії “Любешівське лісомисливське господарство.....	14
2.2. Природні кліматичні умови місця підприємства.....	15
2.3. Основні напрямки розвитку лісового та мисливського господарства.....	21
Розділ 3. Результати дослідження.....	24
3.1. Аналіз організації території розсадника філії “Любешівське лісомисливське господарство”.....	24
3.2. Технологія вирощування садивного матеріалу.....	26
3.3. Технічне забезпечення розсадника.....	29
3.4. Аналіз виробничих потужностей розсадника.....	30
3.5. Асортимент лісових та декоративних деревних рослин.....	30
Розділ 4. Охорона праці.....	33
4.1. Організація охорони праці.....	33
4.2. Проект заходів з організації належного стану охорони праці.....	38
Висновки.....	40
Список використаних джерел.....	40
Додатки.....	46

ВСТУП

Історія людства нерозривно пов'язана з історією природи і без цього зв'язку неможливо говорити про світову та пленарну історію. Ліс та зелені насадження є головним компонентом біосфери, яка завжди відіграє величезну роль у житті кожної людини.

Ліси та розсадники у населених пунктах та селах, вони є не лише джерелом кисню, який є дуже необхідний для всього живого, а також поліпшує стан навколишнього середовища. Ліси та зелені насадження являються шляхом акумуляції пилу та токсичних газів, які збагачують атмосферу і є корисними для людини фітонцидами та легкими іонами, які пом'якшують мікроклімат та вловлюють звукові і електромагнітні хвилі, а також радіоактивні забруднення.

Отже саме тому на території України все ширше та ширше розвивається розсадництво. А також для більшої кількості та якості і відкриваються нові підприємства та вдосконалюють старі. Перед лісівниками України поставлено важливе завдання з відтворенню та примноження лісів України. Для вирішення цього завдання важливим є створення та вирощування високопродуктивних цінних насаджень, правильний підбір яких для сумісного зростання може забезпечити високу стійкість та продуктивність майбутніх лісів. Лісове господарство України орієнтовне на максимальне використання корисних функцій лісів для потреб суспільства. Першочерговим завданням лісового господарства держави є прискорене відтворення й раціональне використання лісових багатств з метою забезпечення України власними лісосировинними ресурсами в найкоротші строки, визначення фактичної продуктивності лісових насаджень та резервів її підвищення із застосування нових технологій лісогосподарського виробництва. З метою забезпечення все зростаючих потреб різних галузей народного господарства України, в лісові сировині перед нашим лісовим господарством висувається невідкладне завдання створення і вирощування високопродуктивних, якісного складу та біологічно стійких лісових насаджень штучного походження. Крім того, важливою задачею є також створення захисних та декоративних озелених різноманітних насаджень.

Вирішення цих завдань є значною мірою визначається рівнем розвитку лісокультурного виробництва — технології вирощування різних видів лісового садивного матеріалу, тобто сіянців, саджанців лісових, деревних і чагарникових порід у лісових розсадниках. Такий садивний матеріал використовується головним чином, для лісорозведення шляхом його посадки, як найефективнішого досконалого і найбільш поширеного в Україні та надійного методу штучного вирощування. Від якості садивного матеріалу залежить ефективність робіт із штучного відтворення лісових ресурсів та ефективність лісових культур, і ландшафтних культур у зеленій зоні. У господарській діяльності лісових підприємств України лісові культури займають ведуче місце. В Держлісфонді малолісної України майже кожен другий гектар лісу рукотворний.

Актуальність роботи полягає в потребі господарства у високоякісному садивному матеріалі, для відтворення лісів на землях філії „Любешівське лісомисливське господарство “

Об’ємом досліджень бакалаврської роботи є процес вирощування лісового садивного матеріалу у розсаднику філії «Любешівське лісомисливське господарство».

Предметом досліджень є, агротехніка вирощування сіянців та саджанців основних лісоутворюючих порід.

Метою дипломної роботи бакалавра було узагальнити досвід вирощування лісового посадочного матеріалу в розсаднику філії, «Любешівське лісомисливське господарство», а також розробити рекомендації, покращити і вдосконалити технології у подальшому розвитку розсадника.

При виконанні поставленої мети було розроблено програму випускної дипломної роботи бакалавра, за якою передбачалося :

- узагальнити досвід виробництва лісового садивного матеріалу в філії, «Любешівське лісомисливське господарство»

- визначити шляхи та вдосконалити вирощування лісового садивного матеріалу у розсаднику філії «Любешівське лісомисливське господарство».

З програмних питань було заплановано декілька наступних завдань :

- використання раціональності площі розсадника за цільовим призначенням;
- вирощування садивного матеріалу, сюди (обробіток ґрунту, внесення добрив, посіву і посадки, а також догляд за посівами).
- технічне забезпечення розсадника;
- аналіз виробничих потужностей;
- асортимент вирощування порід.

Основні результати досліджень були вислухані на конференції :

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕНЬ.

1.1 Загальні відомості про розсадники :

Розвиток лісового розсадника бере початок у другій половині XVIII століття, коли було організовано перші лісові розсадники у країнах Західної Європи. В Україні, лісові розсадники розпочали своє облаштування на початку XIX століття.

Розсадником називається окреме підприємство, або спеціалізована частина, яка призначена для вирощування садивного матеріалу деревних та чагарникових порід, який в подальшому посприяє і буде використаний для озеленення в парках та скверах , а також для будівництва.

З глибокого минулого людей цікавили питання про розмноження і вирощування дерев і чагарників .З давніх давен відомо, що дерево можна виростити з насінини ,відводка або живця. Ще з часів древніх римлян були розробленні породи з розмноженням та пересаджуванням дерев .

Г.І Редько цитує (1983) цитує такі рекомендації Марка Порція Катона (III- II ст. до н. е).

- «Якщо хочеш сіяти насіння кипарису, то спочатку перекопай землю . Посіви проведи на початку весни , та підготуй ділянку, візьми подрібнений гній і перемішай з землею та посій насіння» .

Також з давніх часів вирощування та садіння дерев знайоме і людям, які жили на території нинішньої України. Становлення розсадництва тісно пов'язане з початком штучного розселення деревних рослин людиною на площах, які раніше не були, або були зайняті ними, наприклад лісом. В становленні деревного розсадництва можна виділити окремі етапи з характерними ознаками та методом розселення деревних рослин, та властивостями для них недоліками і перевагами.

Розрізняють такі види садивного матеріалу :

- насіння -генеративні органи деревних рослин ;
- дичка - молода деревна рослина переважно природного походження віком 2-5 років, яку використовують для лісовідновлення (не брати за увагу і не

плутати з плодовими дичками, які були вирощені в розсадниках і також без пересаджування з насіння плодових дерев рослин 1-3 річного віку і призначені для щеплення на них культурних сортів);

- сіянець - молода деревна рослина віком 1-3 роки, вирощена з насіння і призначена для садіння на лісокультурній площі, тобто лісовій або у відділенні розсадника для вирощування та виробництва декоративних і плодових саджанців.

– саджанець – деревна рослина вирощена шляхом пересаджування сіянця або дорощування в шкільці живця (не укоріненого або укоріненого). Лісові та плодові саджанці переважно 2-4-річні, а декоративні – 3-12-річні та старші;

– живець – вегетативна частина рослини (стебла, кореня, листка), що використовується для садіння безпосередньо на лісокультурну площу або отримання садивного матеріалу інших видів (живцевих та щеплених саджанців).

Розрізняють стеблові, листкові та кореневі живці.

Все це залежить від діяльності, на яку зосереджені розсадники їх поділяють на лісові, лісомеліоративні, декоративні та плодові. Вирощування сіянців та саджанців для створення лісових культур характерне для лісових і лісомеліоративних розсадників. Спеціалізуються плодові та декоративні сади які будуть вирощуванні з великомірного садивного матеріалу, який буде необхідний для робіт з озелененням та створення різних видів садів.

Існування лісових розсадників розділяють на тимчасові та постійні. Тимчасові закладають терміном до п'яти років. Постійні у свою чергу до 25-50 років. Якщо лісогосподарське підприємство планує масштабні лісокультурні роботи, які будуть тривати багато років, то тоді для забезпечення їх садивним матеріалом організовують постійні розсадники. Виконання робіт які плануються на невеликій площі за короткий період часу, тоді облаштовують тимчасові розсадники.

У сучасних розсадників виділяють дві основні частини:
виробничу (продуктивну) і допоміжну.

До виробничої частини належать підрозділи розсадника, на яких зосереджено роботи безпосередньо пов'язані з цільовим призначенням:

розмноженням, вирощуванням і формуванням садивного матеріалу. Виробнича частина лісових розсадників як правило складається з таких відділень: посівного, шкільного і маточного.

Площа посівного відділення складається із площ, необхідних для вирощування планової кількості садивного матеріалу кожної із деревних порід, визначених для вирощування в розсаднику, упродовж певного періоду часу.

Оптимальна площа посівного відділення повинна складати 40-45 % загальної площі лісового розсадника.

У відділенні посівному де вирощують 1-2-річні сіянці деревних і чагарникових рослин для створення лісових культур та садіння в шкільки. Можливі строки посіву насіння (осінні, весняні, літні) залежать від біологічних особливостей та природних умов. Схема посіву повинна забезпечити нормативний плановий вихід сіянців з 1 га.

У деревній шкільці вирощують крупні саджанці яких потім відправляють для лісонасаджень та озеленення населених пунктів. У першій шкільці породи висаджують рядками з розташуванням 0,8x0,3-1,0x0,5м. При цьому площа одного саджанця складатиме 0,24-0,5м². При вирощуванні шляхом щеплення саджанців кількість полів була більшою в два рази ніж від віку вирощуваного садивного матеріалу. Для сівозміну посівного матеріалу потрібно мінімум 5 полів. Перше поле зайняте дичками, друге окулянтами 1-го року, третє - окулянтами 2-го року, четверте - окулянтами 3-го року, п'яте - під паром.

Маточне відділення є базою, що забезпечує розсадник насінневим матеріалом, живцями, відсадками, кореневими паростками.

Маточна плантація – це порівняно невелика частина лісового розсадника, яка призначена для заготівлі живців технічно цінних деревних порід. Цей спосіб розмноження в розсадниках застосовується тому, що при насінневому розмноженні більшість декоративних ознак рослин, які є цінними у декоративному садівництві і озелененні населених місць не передається.

Частина декоративного розсадника має дещо відмінну структуру і складається з:

- відділу розмноження деревних рослин;
- відділу вирощування та формування дерев і чагарників;
- маточного відділу.

Ці всі поділи зумовлені з організаційними та агротехнічними причинами. Маточний відділ слугує для заготівлі вихідного генеративного (насіння) і вегетативного (живці) матеріалу для розмноження деревних рослин. У розмноженому відділі садивний матеріал проходить перші етапи свого розвитку, який пов'язаний з формуванням кореневої системи та утворенням і розвитком наземної частини рослин.

Асортимент вирощуваних дерев і чагарників залежить від прийнятих способів розмноження, функціонують такі відділення:

- посівне, в якому з насіння вирощують одно- та двох річні сіянці деревних рослин. Тут також присутня пікірувальна ділянка;
- живцювання, воно призначене для продукування маломірного вихідного садивного матеріалу – укорінених живців декоративних дерев і чагарників, шляхом укорінення їх в закритому або відкритому ґрунті;
- адаптування і дорощування це тоді коли пересаджують укорінені в закритому ґрунті живці або вирощені в теплиці сіянці з метою їх пристосування до умов у відкритого ґрунту .

Вирощування та формування в шкільках продовжують, коли садивний матеріал досягне необхідних товарних кондицій.

Пересаджувані саджанці, це ті що називають перешколюванням. У цих саджанців добре формується та розвивається коренева система. Саджанці 3-4 річні з першої шкільки пересаджують в другу, а після 3-4 (для шпилькових 6-8) років дорощування, їх, при необхідності подальшого формування, перешколюють з другої в третю. Так кожне пересаджування при цьому супроводжується поступовим збільшенням площі живлення рослин.

Частина саджанців швидкорослих дерев і більшість чагарників сягають

встановлених кондицій вже в першій шкільці і після викопування підлягають реалізації. Ті саджанці які не реалізовані та з першої шкільки, також саджанці помірно - та повільно рослих порід пересаджують в другу шкільку з метою продовження їх формування та дорощування до необхідних розмірів.

Другу шкільку іноді пересаджують, в окремі рослини з відділу розмноження, де вони проходять адаптування.

Є такі відділи маточного складу :

– плантаційне (насінневі, живцеві та відводкові плантації), яке є основною базою отримання вихідного матеріалу для подальшого виробництва декоративного, плодового або лісового садивного матеріалу;

– колекційне, яке може виконувати різні функції: бути маточником для насінневого і вегетативного розмноження видів деревних рослин, які представляють особливий інтерес оскільки є унікальними садовими формами з декоративної точки зору; виконувати роль зібрання – колекції видів деревних рослин; слугувати базою для проведення науково-дослідної та селекційної роботи з виведення нових форм і сортів декоративних рослин та моніторингу за станом і розвитком інтродукованих порід; бути експозиційно-виставковим центром можливих варіантів використання продукції розсадник – декоративних плодово-ягідних культур, яке служить для отримання вегетативного і насінневого садивного матеріалу або для заготівлі плодів плодово-ягідних культур.

Загальна площа не повинна перевищувати 25-30% допоміжної частини розсадника і призначена для обслуговування виробничої частини, виконання

організаційно-господарських та захисних функцій. Сюди можна включити господарські площі та споруди, мережу доріг, захисні лісові насадження (полезахисні лісосмуги), живопліт, водойму та зрошувальну систему (мережу), площадку для приготування субстрату, прикопувальну ділянку насінневе сховище, складські та спеціальні приміщення для зберігання добрив, отрутохімкатів і готової продукції, резервного матеріалу .

На господарській площі, як правило в центрі розсадника, розташовують

контору – офіс розсадника, гаражі, складські та інші спеціальні (холодильники)

приміщення. А також житловий сектор (садибу, гуртожиток) і приміщення відділу реалізації, як правило, виносять за межі розсадника та розміщують її поблизу в'їзду на його територію. Розташування та особливі вимоги на території розсадника є належними: забезпечення складських приміщень для зберігання добрив, паливно-мастильних матеріалів, хімічних засобів захисту деревних рослин та інших агресивних, з точки зору безпеки життєдіяльності людини та середовища. Ці всі розташування розміщуються відповідно до діючих вимог охорони праці та техніки безпеки.

Також є належні умови для функціонування виробничих частин розсадника забезпечують такі відділи: адміністративний, механізації робіт та енергетики, реалізації готової продукції, допоміжних виробництв та інші, які можуть бути організовані для забезпечення нормальної діяльності підприємства.

До адміністративного відділу належать: різні служби, починаючи від дирекції, бухгалтерії та закінчуючи охороною.

Відділ механізації робіт та енергетики включає машини, механізми та іншу техніку, зрошувальну, електричну і теплову мережу (електропідстанцію, котельню, тощо), які задіяні в обслуговуванні виробничих потреб розсадника.

Організують відділ допоміжних виробництв, на великих розсадниках з метою забезпечення цілорічної зайнятості роботою працівників які знаходяться на штатному місці. А також забезпечення потреб розсадника в необхідних матеріалах і товарах (горщечках, контейнерах, компостах, субстратах і т. п.).

У відділі готової реалізованої продукції окрім згаданого вище реалізаційного павільйону може існувати експозиційна ділянка з виставковими екземплярами і прикладами використання садивного матеріалу в озелененні та в прикрасі міста чи села.

1.2 Сучасний стан розсадництва в Україні

Щоб забезпечити садивним матеріалом всі потреби лісовідновлення,

лісорозведення та озеленення необхідна наявність розсадників.

В Україні на даний функціонує 1855 розсадників загальною площею 5,1 тис. га, з них: 604 постійних площею 4,6 тис. га та 1251 тимчасових площею 0,5 тис. га. Дані показники можна характеризувати і бачимо, що в лісогосподарських

підприємствах широкого розвитку набули тимчасові розсадники, хоча ще 15-20 років тому ставилось завдання про концентрацію лісорозсадницьких робіт у базисних розсадниках площею понад 25 га з метою запровадження високої агротехніки вирощування садивного матеріалу, раціональної організації праці.

До основних завдань сучасного розсадника можна віднести:

- скоротити терміни вирощування максимально за рахунок сучасних досягнень науки та техніки;
- запровадження технологій, які забезпечують виробництво садивного матеріалу в будь-яку пору року в готовому до посадки вигляді;
- підвищення рівня механізації виробничих процесів на всіх етапах вирощування рослин;
- створення холодильних комплексів для зберігання саджанців та насіння;
- отримання якісного насінневого та вегетативного матеріалу, пристосованого до місцевих екологічних умов та кліматичних особливостей.

До цих отриманих основних завдань можна отримати якісний посадковий матеріал, який буде стійкий до кліматичних умов, до шкідників та хвороб і добре переносить приживлюваність та транспортування.

Отже, вирощування стійкого садивного матеріалу є першочерговим завданням у цій галузі. Тому і набуває широкого розповсюдження вирощування садивного матеріалу із закритою кореневою системою.

ля створення насаджень сіянцями та саджанцями, вирощеними із закритою кореневою системою (ЗКС), відноситься до прогресивних напрямів у лісокультурній практиці й пов'язані з радикальними змінами у агротехніці

вирощування садивного матеріалу. Контейнерний метод, дозволяє значно скоротити земельні площі, що відводяться під розсадники, витрати води та полив рослин, терміни та витрати праці на вирощування рослин, а у підсумку – менші витрати грошових та людських ресурсів на створення насаджень.

Доведено, що вирощування садивного матеріалу із закритою кореневою системою (зменшенням ризику травмування рослин при висаджуванні, можливістю створення й доповнення культур весною та влітку), у кожному контейнер вносять регулятори росту та добрива .

Коли іде підготовка насіння до сівби, застосовують стимуляторів росту (чаркор та агросимулін), передпосівний обробіток насіння та сходів регуляторами росту (фумар, тимін, емістин) – це є найважливіші елементи інтенсифікації для створення садивного матеріалу в умовах відкритого ґрунту.

Усі ці елементи заходу потрібно застосовувати в комплексі, якісно та вчасно для обробітку ґрунту, та застосовування доглядів за садивним матеріалом, а також використання добрив та боротьба зі шкідниками та хворобами.

Вчені В.М. Іванюти багато років досліджували і показали, що одним із ефективних засобів при запобіганні або послабленні впливу негативних явищ навколишнього середовища на посадковий матеріал є його вирощування в закритому ґрунті – у теплицях. В теплицях створюють особливий температурний режим та вологі, внаслідок чого сіянці скоріше проростають. У найпростішому накритті відбувається захист рослин від вітру та здійснюється вуглекислотне підживлення сіянців, яке сприяє отриманні якісного садивного матеріалу з підвищеним виходом сіянців з одиниці площі.

Вирощування садивного матеріалу у теплицях дозволяє за один рік досягти такого розвитку рослин, який мають вирощені у відкритому ґрунті дворічні рослини. Одне із важливих переваг вирощування у закритому ґрунті є вихід садивного матеріалу з одиниці площі, який відрізняється більшою кількістю разів від умов відкритого ґрунту.

Коли вирощують садивний матеріал у закритому ґрунті, він є одним із

важливих факторів є рН та фізико-механічний склад субстрату. Тут є важлива роль у верховому торфі та піску, бо сприяє слабшому заростанню посівів бур'янами, а також особливості ґрунту в теплицях запобігає меншому пошкодженні сіянців при викопуванні, ніж в відкритого ґрунту. Використання субстрату для закритого ґрунту зумовлений економічними чинниками та особливостями місцезнаходження підприємства. Торф завжди був основним видом субстрату для закритого ґрунту. Вчені за останні роки довели ефективність залучення для створення субстрату у закритому біогумусу – новий тип органічного добрива, при застосуванні торфу для створення сіянців у закритому ґрунті. На кислотності субстрату практично не звертається увага, для створення сіянців сосни звичайної та модрина європейської оптимальне значення рН є 5,1-5,6, для ялини європейської та ялиці білої – 4,5-5,0, берези повислої – 4,7-5,0, липи дрібнолистої – 4,6-6,0, дуба звичайного – 5,5-6,2, клена гостролистого – 5,1-5,4, ясена звичайного – 6,1-7,0, бука лісового – 5,5-6,5.

Вирощування садивного матеріалу із закритою кореневою системою було розпочато з 60х років минулого століття, коли було одночасно розпочато промислове виробництво та проведення різного типу та розмірів садивного матеріалу у багатокоміркових та індивідуальних контейнерах. Насамперед вирощування із закритою кориневою системою різних видів сосни та ялини у промислових обсягах.

Для створення одних з основних передумов та економічних і лісівничих напрямків є сприяння підвищенні рівня приживлюваності посадкового матеріалу, а також можливість розширення термінів лісовідновлювальних робіт, ефективніше застосування стимуляторів та добрив росту.

Сучасні технології застосовують близько 20 різновидів контейнерів для створення СМЗКС, однак не всі вони набули глобального застосування.

Такий матеріал має велике значення з якого виготовляють ємності. Одними з найперших ємностей були горщечки з глини, які застосовували ще древні римляни для вирощуванні спеціальних квіткових рослин.

В таких контейнерах вирощували також повільнорослі деревні рослини (араукарія, клематис, ялина), а самі горщечки поміщались в ґрунт і присипались ґрунтом. Ажде вартість глиняних значно дорожча за пластикові ємності, займають більше площі, потребують більше води, оскільки частина її проникає скрізь стінки горщечків. Тому таке виробництво такої продукції в ємностях з різного матеріалу при застосуванні однієї зрошувальної системи не допустимо.

Торф'яні горщечки та їх значення. Ці горщечки які є необхідні при виробництві маломірного садивного матеріалу і витримують тільки один термін використання. Тому торф'яні ємності дуже погано транспортуються і як правило, застосовуються при вирощуванні рослин яких ще дорощують до більших розмірів у власному розсаднику. Тоді в таких випадках їх часто пересаджують у більші контейнери разом з горщечком.

Ці торфо-розбухаючі горщечки застосовують після розбухання у воді для

пікірування сіянців або укорінення живців. Пейперпотс та його значення. Цей пакет ємностей без субстрату з цупкого паперу. Вони утримують свою сотоподібну форму, після закріплення на спеціальних шаблонах - піддонах і заповнення їх субстратом. А також ці пакети широко використовують для вирощування лісових сіянців, а також садивного матеріалу для наступного дорощування у власному господарстві. Цією перевагою таких ємностей є можливість використання для їх виготовлення паперової макулатури.

Також ємності з штучних матеріалів найчастіше використовують для вирощування декоративного садивного матеріалу із закритою кореневою системою. Він є найкращим матеріалом з точки зору надійності та екологічності, кращий ніж м'який поліетилен. Використання ємностей зростає з полістиролу, які також легко утилізуються після їх використання.

Є також фолієві ємності з м'якого поліетилену більш зручні ніж тверді контейнери і більш дешеві (ціна останніх в 3-10 разів вища). А також в окремих країнах широко застосовують зовсім малі фолієві ємності різних розмірів проте використання їх ускладнює виробництво. Особливістю цих

ємностей з м'якого поліетилену об'ємом 10 і більше літрів є потреба відповідного зміцнюючого каркасу з цупкого матеріалу, який забезпечує необхідну форму. Якщо ємність дуже велика її закріплюють на металевих каркасах.

Використання м'яких або твердих фолієвих ємностей залежить не тільки від їх ціни, а від якості. В садових центрах частіше застосовують тверді. А ландшафтні садівники – м'які фолієві контейнери. А також контейнери з мішковини застосовують у випадках використання для зрошення рослин дощування, оскільки такі ємності дозволяють більш ефективно використовувати витрачену для поливу воду, ніж при застосуванні інших, зокрема контейнерів з штучних матеріалів. В окремих розсадниках такі рослини в контейнерах з мішковини разом з ємностями висаджують в ґрунт.

При цьому, якщо контейнери висаджують занадто глибоко існує загроза проникнення коренів за межі ємності, а при недостатньому їх заглибленні – можливе пересихання субстрату.

Отже для виготовлення ємностей широко використовуються деревина, з якої роблять контейнери різних розмірів.

Ті, що зроблені з мультиємності- являють собою плати з певною кількістю комірок різних розмірів від 3-4 см (для укорінення живців) і більше (для вирощування сіянців і саджанців).

А також велике значення для виробництва садивного матеріалу із закритою кореневою системою має форма ємностей. Ця форма повинна бути зручною для складання та транспортування і забезпечувати природній розвиток корневих систем рослин. Використання цих контейнерів з гострими кутами та кантами не завжди є виправданим, оскільки вони можуть стати причиною підвищеного виробничого травматизму (побиттям).

Всі ці контейнери та ємності повинні мати отвори на стінках. Це необхідно для того, щоб відбувався дренаж. Бо через бокові отвори надлишок води витікає з контейнера, а через низ субстрат сполучається з ґрунтом внаслідок чого стає можливим підняття вологи по висхідним капілярам до

рослин.

Було проведено висновок щодо досвіду створення садивного матеріалу у різних таких контейнерах , і можна відокремити в перевазі зі в застосуванні сіянців із закритою кореневою системою: запобігає пошкодженню сіянців; дозволяє створювати лісові культури протягом всього вегетаційного періоду без обробітку ґрунту; зменшення здійснення агротехнічних доглядів.

А також важливе місце посідає створення садивного матеріалу методом тканин. Цей метод полягає в підбиранні поживного середовища та застосуванні гормонів росту. При цьому методу отримується з одного виду десятки тисяч протягом одного року рослин. Однак, в основних видів лісів ці процеси слабо вивчені та відбуваються досить специфічно.

Останніх 10 років проводячи досліді по створенні садивного матеріалу методом культури тканин, вчені дають можливість зробити висновки про глобальне застосування цієї технології для масового виробництва садивного матеріалу та основних лісівничих видів .

При застосуванні мікроклонального розмноження для садивного матеріалу обмежується високою собівартістю продукції та складністю технологічного процесу, що призупиняє його використання.

Отже можна зробити висновок ,що вирощування садивного матеріалу з відкритою кореневою системою у відкритому чи закритому ґрунті, із закритою кореневою системою та методом культур тканин мають свої переваги та недоліки. А також при організуванні роботи потрібно відштовхуватись від можливостей підприємства, залучених ресурсів та площі на якій буде вирощуватись даний матеріал.

І саме головне : Людина яка сіє та дбає про ліси і її охорону -повинна любити свою роботу.

РОЗДІЛ 2. МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Характеристика філії «Любешівське лісомисливське господарство».

Вказане підприємство розташоване в північно-східній частині Волинської області на території Любешівського, Маневицького і Ратнівського адміністративних районів. Був організований в 1990 році згідно наказу міністерства лісового господарства України № 177 від 22.10.1990.

У зв'язку з утворенням Волинського обласного управління лісового господарства та з метою проведення у відповідність статуту і найменувань підприємства до Господарського кодексу України від 29.06.2004р №792/9391 “Про затвердження вимог щодо написання найменування юридичної особи, або її відокремленого підрозділу” згідно наказу Держкомлісгоспу України № 257 від 24.03.2005 року Любешівський держлісгосп був перейменований у Державне Підприємство “Любешівське Лісомисливське Господарство”, скорочено ДП “Любешівське ЛМГ”. З 2023 року після реорганізації отримало назву філія «Любешівське лісомисливське госопдаврство» ДСГП «ЛІСИ УКРАЇНИ». Усі ліси на території України, незалежно від того, на землях яких категорій вони зростають, та незалежно від права власності на них, становлять лісовий фонд України і перебувають під охороною держави.

Загальна площа лісового фонду філії «Любешівське ЛМГ» складає 29,744 тис. га, у тому числі вкриті лісовою рослинністю землі становлять 24,597 тис. га. Решта земель лісового фонду (3,1%) відноситься до категорій не вкритої лісом площі та не лісової площі. До складу не вкритої лісом площі входять галявини, пустирі, не залісені лісосіки, рідколісся, згарища, загиблі насадження. До не лісових земель держлісфонду входять угіддя і площі особливого призначення – ниви (0,4%), сінокоси (7,1%), води (9,1%), дороги (0,1), просіки, канали, розсадники, садиби (0,1%), болота (82,0%) та інші

Поштова адреса: філія «Любешівське ЛМГ»,
вул. Незалежності, 88,
смт. Любешів, Волинська область, індекс 44200.

Електронна адреса :dplmg1@gmail.com

Адміністративно-організаційна структура та загальна площа; 29744,0 га .

Фото — 1; філія ”Любешівське ЛМГ”

2.2. Природні кліматичні умови підприємства

За лісорослинним районуванням територія розташування підприємства відноситься до лісо рослинної зони -Полісся, Західно — та Центранополіського лісогосподарського округу і входить до складу Західнополіського лісогосподарського району .

За прийнятим фізико-географічним районуванням територія лісомисливського господарства входить до Волинського Полісся .Волинська область розміщена в межах Східно -Європейської платформи на схилі Волино - Подільської плити .

Територія району за характером рельєфу являє собою сильно заболочену рівнину з окремими горбами борових пісків, абсолютна висота яких 145-150

метрів над рівнем моря. Це в основному алювіальні рівнини, які складаються з заплави р. Прип'яті і її заплавлених терас.

Клімат району помірний, вологий, з м'якою зимою, нестійкими морозами, частими відлигами, не жарким літом, значними опадами, затяжними весною і осінню. Середня температура січня складає $-4,5^{\circ}\text{C}$, в червні вона досягає $+18,5^{\circ}\text{C}$. Протягом вегетаційного періоду випадає 61% річної суми опадів. Майже щорічно бувають пізні весняні і ранні осінні заморозки, які не завдають особливої шкоди рослинам. На території підприємства переважають західні вітри, середньорічна швидкість вітру не більше $-3-3,5$ м/с.

Кліматичні умови району сприятливі для вирощування цінних деревних порід у відповідних їм типах лісорослинних умов, в тому числі: сосни звичайної – *Pinus sylvestris* (L.), ялини європейської – *Picea abies* (L.), дуба звичайного – *Quercus robur* (L.), берези повислої – *Betula pendula* (Roth.), вільхи чорної – *Alnus glutinosa* (L.), ясена звичайного – (*Fraxinus excelsior* L.), клена гостролистого – (*Acer platanoides* L.), липи дрібнолистої – (*Tilia cordata* Mill.) та інших.

Клімат району розташування підприємства помірно -континентальний з м'якою зимою і теплим літом з достатньою кількістю опадів, необхідних для вегетації лісової рослинності.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень, можна відзначити:

- ранні осінні та пізні весняні заморозки;
- зливовий характер опадів;
- сильні вітри, що викликають інтенсивні вітровали, головним чином соснових розладнаних насаджень;
- надмірне перезволоження земель в понижених місцях, що призводять до вимокання і загибелі лісових культур;

В цілому клімат сприятливий для вирощування сосни звичайної, дуба звичайного, модрина європейської, вільхи чорної, берези повислої.

Великий вплив на погоду регіону мають циклони, котрі переміщуються на

протязі всього року. Переважаючими вітрами на території лісгоспу являються вітри північно- західних напрямків – восени та взимку, а влітку південно – західні. Середня швидкість вітру на території підприємства коливається в досить широких межах (2,4-4,9м/с). Взимку швидкість вітру сягає позначки навіть 4,9 м/с, у весняний період значно знижується до 4,1 м/с.

Коротка характеристика кліматичних умов наведена у таблиці

Таблиця 1

Найменування показників	Одиниця виміру	Значення	Дата
1	2	3	4
1. Температура повітря	С	-	-
-середньорічна	С	+7.1	-
Абсолютний максимум		+36	червень
Абсолютний мінімум		-34	січень
2. Кількість опадів за рік	мм	558	-
3. Тривалість вегетаційного періоду	днів	154	-
4. Останні весняні заморозки	-	-	23 вітня
5. Перші осінні заморозки	-	-	6жовтня
6. Середньорічна дата замерзання рік	-	-	18грудня
7. Початок весняного паводку	-	-	18 березня
8. Сніговий покрив	-	-	-
- потужність	см	12	-
	-	-	18 листопада
- час зникнення у лісі	-	-	24 березня
9. Глибина промерзання ґрунту	см	22	-
10. Напрямок вітрів за сезонами	румби	з. Пд-з, Пд	-
- зима	румби	С, Пд-с	-
- весна	румби	Пн-З	-
- літо	румби	Пн-З.3	-
- осінь	румби	з.Пд. Пд-с	-
11. Середня швидкість вітрів за сезони	м/с	-	-
- зима	м/с	2.9	-
- весна	м/с	2.7	-

- літо	м/с	2.2	-
- осінь	м/с	3.1	-
12.Відносна вологість повітря	%	78	-

Найвища температура спостерігається у червні, нижча у січні. Перші морози можливі у кінці вересня. Кількість опадів за рік становить 558мм. Тривалість вегетаційного періоду 154 днів. Стійкий сніговий покрив утворюється в першій декаді грудня. Глибина промерзання ґрунту становить від 22 см.

В цілому клімат, досить сприятливий для успішного вирощування деревних та чагарникових видів: сосни звичайної, дуба звичайного, повислої тополі.

Рельєф:

Любешівський район — колишній район Волинської області України. Район був розташований на північному сході Волинської області. Межував на півночі з Білоруссю (Берестейська область), на заході — з Ратнівським районом, на південному заході — з Камінь-Каширським, на південному сході — з Маневицьким районами; на сході межував з Рівненською областю (Зарічненський і Володимирецький райони). Територія підприємства розташована в басейні річки Прип'ять. Ступінь дренажності ґрунтів району гідрографічною сіткою можна рахувати задовільною. Рівень ґрунтових вод коливається від 0,1 до 6 м. За вологістю більшість ґрунтів належать до вологих. На частку перезвожених ґрунтів припадає 28% площі лісів. Процеси заболочування проходять на площі 2486 га. Гідромеліоративні роботи на території держлісгоспу почали проводити з 1960 р.

Ґрунти:

Основними ґрунтоутворюючими породами є комплекс водно-льодовикових і старо-алювіальних відкладів. Переважають підзолисті, дернові і болотні ґрунти.

Підзолисті ґрунти приурочені до слабо-хвилястих вододілів і борових терас. Піски на яких вони сформувались в основному водно-льодовикового походження. Серед цієї групи найчастіше зустрічаються дерново-

слабопідзолисті піщані ґрунти. Вони характеризуються низькою родючістю, на них зростають соснові і березові ліси. Також незначне поширення мають дерново-сильно підзолисті, підзолисто-дернові і дернові ґрунти. Вони відрізняються більш високою родючістю. Приурочені до понижень вздовж боліт і до заплав рік. На них ростуть дуб, береза і формуються змішані листяно - соснові насадження.

По річних долинах і понижених місцях поширені торф'яно-болотні ґрунти і торф'яники низинні. На них ростуть вільхові насадження які формують болотні масиви.

Ерозійні процеси на території району майже не розвиваються. На легких ґрунтах інколи спостерігається вітрова ерозія, яка не приносить великої шкоди лісовому господарству.

Дерново-підзолисті ґрунти утворилися в результаті поєднання дернового і підзолистого процесів ґрунтоутворення. За ступенем підзолистості серед них виділяються слабо, середньо та сильно підзолисті. У залежності від механічного складу вони поділяються на піщані, глинисто-піщані, супіщані і суглинисті.

Дерново-підзолисті піщані і глинисто-піщані на піщаних та супіщаних відкладах мають дуже малу природну родючість. На них переважно вирощують мало вимогливі до поживних речовин і вологи сільськогосподарські культури: люпин, жито, картоплю, гречку льон. Для підвищення родючості цих ґрунтів проводиться вапнування мергелем, внесення гною та мінеральних добрив, торфокомпостів. Торф'яники – це ґрунти, які формуються в умовах надмірного зволоження атмосферними та ґрунтовими водами під вологолюбною рослинністю і мають шар торфу 50 см. Торф'яні ґрунти – верхній кореневмісний та біологічно активний шар торфу, що характеризується ефективною родючістю. Виходячи з генезису, родючості по відношенню до меліорації сільськогосподарського використання ґрунти об'єднують в три ґрунтово-меліоративні групи:

дерново-слабопідзолисті піщані ґрунти дерново-слабопідзолисті, дернові

глибокі глеєві і болотні зв'язано-піщані і супіщані ґрунти; торф'яники низинні .

Гідрологічні умови:

Значний вплив на клімат району має велика кількість річок. На території району знаходяться

озера Біле, Люб'язь річки Прип'ять, Цир, Турія, Коростянка, Стохід.

У районі 33 % території займають ліси, 20 % — болота, 2 % — вода, 1 % — пісок. Зустрічаються луки, вересові і журавлинні місцевості. Цінні природні угруповання мають природоохоронне значення. 18,7 відсотки території району займають заповідні зони. У 1995 році було створено Регіональний ландшафтний парк «Прип'ять — Стохід» загальною площею близько 45 тис. га, в тому числі 22 628 га на території Любешівського району та 21 700 га на території сусіднього Зарічненського району Рівненської області. Проте фактична його діяльність розпочалась лише з 2002 року завдяки фінансуванню Франкфуртським зоологічним товариством. 13 серпня 2007 року Президент України підписав указ про створення національного природного парку «Прип'ять-Стохід»[6] з підпорядкуванням його Міністерству охорони навколишнього природного середовища України. На території парку росте 550 видів вищих рослин та зустрічається 219 видів хребетних тварин, 26 видів рослин і 18 видів тварин занесено до Червоної книги України.

На території району за приблизними оцінками розташовані запаси деяких корисних копалин — близько 10 млн м³ торфу, понад 5 млн м³ піску, а також близько 500 тис. м³ білої та 1 млн м³ сірої глини. За попередніми оцінками, експлуатаційні запаси підземних вод становлять 69,3 млн м³. Отже, Камінь-Каширський (Любешівський р-н) є аграрним ,а тому тут приділяється велика увага агропромислового та сільському сектору. В основному географічне розташування тобто клімат, рельєф, ґрунти та економіка філії “ Любешівське ЛМГ” цілком сприятливі для вирощування лісів. Це дає можливість росту деревини і чагарниковим породам та забезпечити майже всіх районів області

якісним садивним матеріалом . Це підтверджується наявністю цінних насаджень

2.3 Основні напрямки розвитку лісового та мисливського господарства.

Лісове господарство в економіці району займає першочергове місце. Основні напрямки його розвитку є комплексне ведення лісового господарства ,яке спрямоване на раціональне використання і відтворення лісових насаджень та ведення мисливського господарства. Загальна потреба районів у деревині з місцевих лісів задовольняє на 100%, в тому числі із лісів підприємства 70%.

Наявність у лісовому фонді сільськогосподарські угіддя використовуються, в основному для потреб лісової охорони ,робітників і службовців. Мисливська фауна в лісах лісомисливського господарства представлена лосями, козулями, дикими кабанамі, лисицями, зайцями, дикими качками. На території підприємства мисливські угіддя закріплені за лісомисливським господарством, де полювання проводиться згідно чинного законодавства.

Територія лісового фонду використовується для потреб мисливського господарства .

Мисливське господарство — сфера екологічної діяльності ,що здійснюється у природних умовах і спрямована на охорону, використання та відтворення мисливських тварин, як національного природного багатства, надання послуг мисливцям щодо полювання, розвитку мисливських традицій народної культурної спадщини. Мисливські тварини -дикі звірі та птахи, що мають бути об'єктами полювання, є невід'ємним компонентом природних екосистем. За даними обліку мисливської фауни у 2012р. В угіддях налічується : лось-49 шт, козуля -227 шт, кабан -114 шт, куниця-138 шт, лисиця-97 шт, заєць-489 шт, тхір лісовий-118 шт, глухар-3 шт, тетерук-74 шт; на водоймах -дикі гуси, качки ; у річках і ставках -короп, лящ, окунь, линь, щука, сом .

Добре налагоджена робота в лісомисливському господарстві по охороні мисливських угідь від порушень правил полювання і браконьєрства.

Мисливствознавство визначає, що браконьєрство - це неправомірне полювання, використання ресурсів диких звірів і птахів з порушенням порядку, встановленого законодавства. Браконьєри вибирають віддалені місця де знаходяться дикі звірі, а також вичисляють де знаходиться Лісова охорона та єгері, які роблять свою роботу сміло та злагоджено ,завдяки їм і є збереження диких тварин.

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1. Аналіз організації території розсадника ФЛП «Любешівське лісомисливське господарство»

Для того, щоб отримати високоякісний посадковий матеріал необхідно здійснити правильний вибір території під розсадник. Однією із важливих умов є те, що розсадник розміщують неподалік населених пунктів. Це потрібно для того, щоб не було проблем з водопостачанням та були зручні під'їзні шляхи. Правильним місцем для території також було б наявність деревостанів заліснення, які б розташовувались по периметру для захисту від вітрів. Рельєф ділянки має теж безпосередній вплив. Це все потрібно для можливості здійснення поливу та здійснення повної механізації робіт.

Територія розсадника має прямокутну форму, що є найбільш правильно. Оскільки, саме така форма дозволяє оптимально розмістити виробничі та допоміжні частини розсадника і тому не ускладнює проведення механізованих робіт на території. Рельєф ділянки з незначним кутом нахилу, який дає можливість сніговому покриву швидше сходити та сприяє швидшому підсиханню поверхні ґрунту.

Відділення розсадника розміщують відповідно до особливостей вирощування окремих видів садивного матеріалу та їх вимог до умов середовища. Краща ділянка в гідрологічному плані і з певним ґрунтовим типом відведена під посівне відділення. Вона добре захищена від вітрів, та родючими ґрунтами. Поля сівозмін у вигляді прямокутників, із співвідношенням сторін, що дозволяє ефективно використовувати трактори та ґрунтообробні знаряддя. Маточне відділення розташоване на найбільш зволжених ґрунтах, оскільки там незначне пониження території, неподалік від відділення розмноження. Це оцінка позитивна, адже у такому випадку відділення розмноження добре забезпечене водопостачанням, що є однією з необхідних умов продуктивного вирощування.

Територія розсадника розташована в Дольському лісництві. Вона поділена на невеликі ділянки, так звані квартали, в яких вирощують різні породи різного

віку. Квартали мають однакову конфігурацію та однакові розміри. Між ними прокладені тимчасові дороги, що не перешкоджають обробітку ґрунту та догляду за рослинним матеріалом.

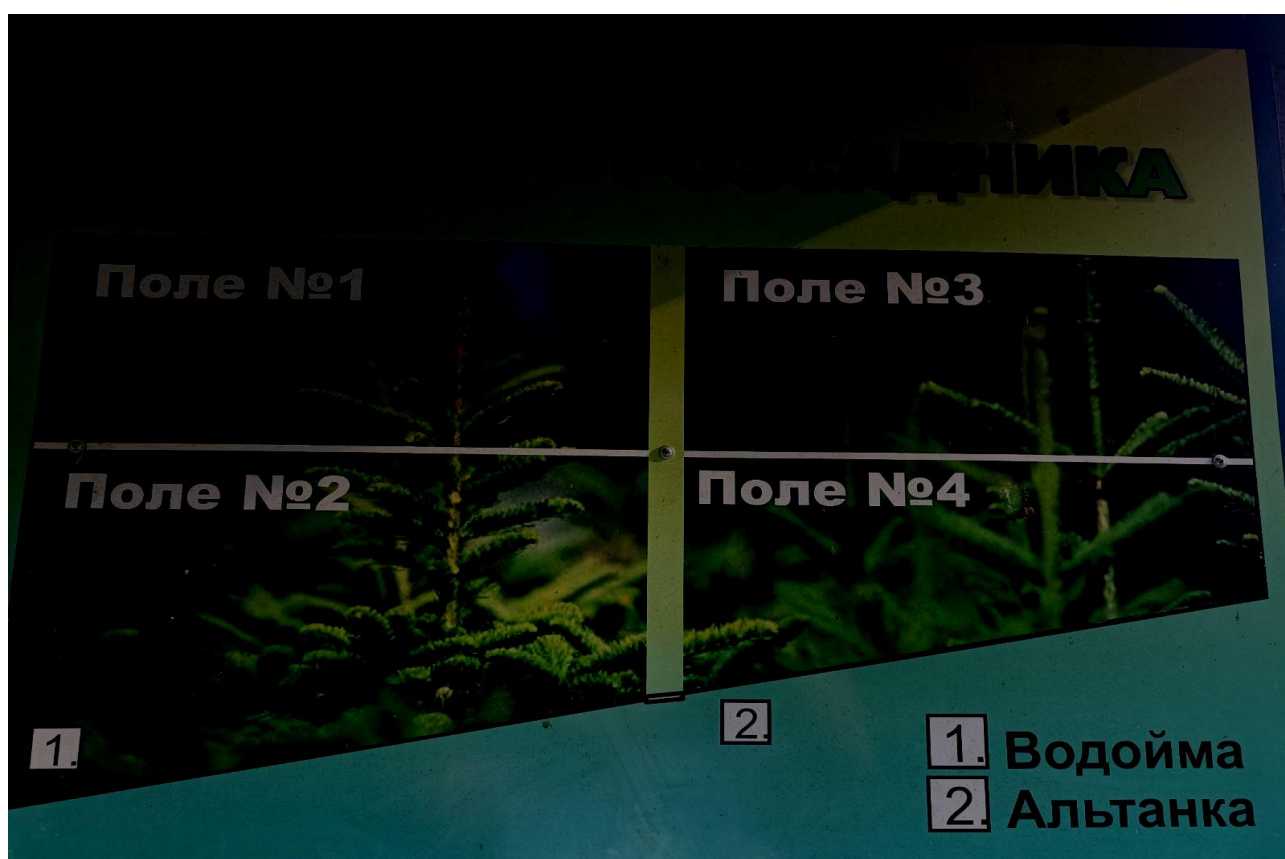
Фото -5; Дольський розсадник.

Оскільки, розсадник розташований у лісі, то від вітрів його захищають лісові насадження ,які знаходяться по периметру. Територія розсадника огорожена дерев'яною огорожею, що є бар'єром для проникнення диких та свійських тварин.

Розподіл площі на господарські частини наведено на Фото — 6;

3.2. Технології вирощування садивного матеріалу

На території філії ”Любешівського лісомисливського господарства” одним із основних способів вирощування сіянців у розсаднику є відкрите насіннєве вирощування сіянців.

Вирощування садивного матеріалу здійснюють, з у відкритому ґрунті, та показано на малюнку :

Вирощування посадкового матеріалу у відкритому ґрунті показано на фото

Якщо сіяти насіння посадочного матеріалу два роки підряд і не робити сивозміну то вирогідність сходів призведе до негативних наслідків, тобто погана врожайність. Тому, прийнято в лісових розсадниках застосовувати

сівозміни. Під сівозміною розуміють послідовне, науково обґрунтоване чергування культур і парів (якщо вони є в сівозміні) у часі та певне їх розміщення на площі, яке супроводжується відповідною для конкретних ґрунтово-кліматичних умов агротехнікою і спрямоване на оптимальне використання площі за цільовим призначенням. А також сіють восени сидерати які переорюють на зиму. Завдяки сидератам в ґрунті накопичуються властивості для подальшого накопичувального добрива для рослин.

Весною всю цю ділянку де будуть проводитися посіви, її переорюють потім проводять культивуацію та боронують. Вже підготовлену ділянку поля засівають насінням у ручну. Норма висіву насіння залежить від класу насіння, маси та виду. Глибина загортання насіння залежить від розміру та кліматичних умов та термінів технології посіву.

Для шпилькових -2 рядні ; листяні — рядок в рядок;

Головною метою догляду за посівами та до появи сходів є :

- створення оптимальних умов для проростання насіння ;
- забезпечення появи хороших сходів ;

До догляду за сіянцями входить :

- прополювання та розпушування ґрунту ;
- боротьба зі шкідниками та збудниками ;

Для знищення бур'янів та розпушування ґрунту проводиться прополюванням ручним способом 3-4 рази за вегетаційний період, та культивуація посівів проводиться в ручну 4- 6 рази.

Найбільш ефективним для боротьби з бур'янами є поєднання хімічних та механічних доглядів, зазвичай першими проводять хімічні. До появи сходів хвойних порід для знищення бур'янів застосовують гербіцид – гоал 1-2 л. на 1 га та проводять ручним способом .

Для протруювання вологого насіння використовують системні фунгициди БМК, фундазол та інші.

Для боротьби з хворобою Шютте, викликаючи пожовтіння та відмирання хвої та посівів обробляють 2-3 рази починаючи з червня, з інтервалом між

обробітками 3 тижні. За літературними даними особливості вирощування сіянців деревних видів у відкритому ґрунті полягають у наступному:

Сосна звичайна – перед висівом насіння намочують в марганці протягом на 24 години. Його протруюють фунгіцидами перед сівбою. Потім підсушують та здійснюють посів. Процес підсушування показано на фото

Все насіння листяних висівають восени.

3.3 Технічне забезпечення розсадника

Кількість і якість садивного матеріалу визначають під час щорічної інвентаризації, яку проводить комісія відповідного складу.

Такі параметри, як порода, вік та якість садивного матеріалу допомагає встановити інвентаризація. Для того щоб вирощування садивного було продуктивним обов'язковою умовою є максимально можлива механізація процесу виробництва .

Виробництво садивного матеріалу у ДП “Любешівське лісомисливське господарство “здійснюють і застосовують такі знаряддя для посіву насіння в розсаднику:

Технічне оснащення розсадника філії ”Любешівське лісомисливське

господарство”

Таблиця №2

з/п	Назва машин, та обладнання механізованих знарядь	Призначення	Кількість шт.
	Трактор Т-25	Комплекс робіт на ділянках відкритого ґрунту	1
	Борона дискова БДН-15	Для поверхневого обробітку	1
	Плуг ПЛН-2-25	Оранка ґрунту	
	Культиватор КПС-4	Культивація ґрунту	1
	Сівалка	Посів насіння в ручну	-
	Каток	Коткування в ручну	-
	Бензинокоса Shtill	Для викошування бур'янів	1
	Оприскувач ручний	Боротьба з бур'янами	2
	Підрізувач саджанців	Підрізання кореня в ручну	-
0	Викопувальна скоба НВС-1.2	Викопування сіянців в ручну	-

3.4 Аналіз виробничих потужностей розсадника

Звітність про наявність садивного матеріалу щорічно подається за формою 14 по всіх підприємствах лісової галузі «Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів».

Для кращого уточнення динаміки та кількості садивного матеріалу були створені звітні відомості про висівання насіння за такі роки :

2019 – 810 тис. шт.

2020 – 639 тис. шт.

2021-928 тис. шт.

2022 -1 млн. 658 тис. шт.

2023 -1 млн. 329 тис. шт.

За 2023-2024 роки висіяли більш насінин, тому що були об'єднанні П - Лісгоспи. В Любешівському лісгоспі особливо переважають вільхові насадження 70%.

А в 2023 році створено 16.7 лісових культур , що складає 10% від суцільних зрубів .

3.5. Асортимент лісових та декоративних деревних рослин.

Завдяки зеленим насадженням -деревна, чагарникова, квіткова та трав'яна рослинність природного і штучного походження на визначеній території населеного пункту є не лише джерелом кисню, який необхідний для всього живого. Вони поліпшують стан навколишнього середовища шляхом акумуляції пилу і токсичних газів, збагачують атмосферу корисними для людини фітонцидами та легкими іонами, пом'якшують мікроклімат, вловлюють звукові та електромагнітні хвилі, а також радіоактивні забруднення. Зелені насадження в зеленому будівництві розглядаються як одна з найважливіших складових частин загального комплексу заходів з планування, забудови і облагородження населених територій. Для якомога якіснішого виконання усіх перелічених функцій необхідно забезпечувати видову різноманітність зелених насаджень, а остання залежить у першу чергу від видової різноманітності садивного матеріалу на регіональних розсадниках. Асортимент вирощування садивного матеріалу для потреб лісового господарства у філії «Любешівське лісомисливське господарство» значно великий, оскільки саме цей розсадник задовольняє потреби всіх лісництв філії . Та представлений відповідно такими породами, як сосна звичайна (якої вирощується найбільше), ялина звичайна, береза повисла, дуб звичайний, липа серцелиста, клен гостролистий, груша звичайна, яблуня лісова, слива розлога, ясен звичайний.

Для того, щоб покращити вирощування садивного матеріалу на підприємстві філії «Любешівське лісомисливське господарство» потрібно впровадити ряд організаційних, агротехнічних та технологічних заходів. З організаційних заходів на особливу увагу заслуговують:

- уточнення переліку асортименту дерев і чагарників та встановлення об'ємів вирощування садивного матеріалу (усіх компонентів лісового ценозу), який потрібен для створення лісових культур);
- осучаснення підходів щодо вирощування садивного матеріалу для

потреб екологічно-орієнтовного лісівництва;

- вирощування та впровадження у виробництво садивного матеріалу із закритою кореневою системою;

- пошук джерел фінансування для розвитку бази лісового розсадництва (запровадження виробництва декоративного садивного матеріалу тощо). Уточнення загального асортименту деревних та чагарникових порід полягає у тому, що на лісових розсадниках вирощується достатня кількість сіянців сосни звичайної та дуба звичайного, але для створення якісних лісових культур на нелісових землях необхідно розширити асортимент порід, які буде доцільно там вводити.

Сучасний підхід щодо вирощування масового садивного матеріалу з точки зору екологічно-орієнтовного лісівництва означає вирощування садивного матеріалу в умовах максимально наближених до умов засаджених площ.

Для покращення фінансового становища лісових розсадників необхідно поряд з лісовим садивним матеріалом вирощувати декоративний садивний матеріал із закритою кореневою системою, щоб відбувалось самофінансування, а також прискорився перехід до вирощування сіянців і саджанців із закритою кореневою системою.

До найбільш актуальних агротехнічних заходів спрямованих на вдосконалення виробництва лісового садивного матеріалу варто віднести наступні:

- вдосконалення агротехніки вирощування із залученням сучасних технологій виробництва;

- пошук придатних компонентів для приготування субстрату місцевого походження для виробництва лісового садивного матеріалу із закритою кореневою системою;

- застосування нових вітчизняних регуляторів росту рослин (агростимулін, емістим, чаркор, триман, фумар тощо) та водорозчинних полімерів (екзополіакріламід, натрієва сіль, карбоксилметилцелюлози) для

покращення технології вирощування сіянців;

- використання спеціальних добрив та засобів хімічного захисту рослин.

З технологічних заходів вдосконалення виробництва лісового садивного матеріалу варто відмітити наступні:

- підвищення рівня механізації агротехнічного комплексу робіт;

□ запровадження сучасних технологій виробництва лісового садивного матеріалу з відкритою кореневою системою;

□ запровадження технологій з виробництва лісового садивного матеріалу з не травмованою (закритою) кореневою системою;

□ опанування та запровадження сучасних технологій виробництва садивного матеріалу із закритою кореневою системою, що дасть змогу більш раціонально і ефективно використовувати вихідний садивний матеріал, добрива, засоби захисту і воду для вологогозабезпечення. Але для того, щоб ці всі заходи реалізувались необхідні великі кошти. Насамперед потрібна фінансова підтримка з боку держави.

РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ

4.1. Організація охорони праці

Охорона праці – це система нормативно-законодавчих актів, правил, вимог і рекомендацій та відповідних соціально-економічних, технічних, гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, які спрямовані на збереження життя, здоров'я та працездатності людини у виробничому процесі. Основним правовим документом, що регламентує та регулює охорону праці на підприємстві є закон України «Про охорону праці».

Впродовж багатовікової історії людства проблеми здоров'я та безпеки праці завжди посідали чільне місце в соціальному та економічному житті суспільства. Цілком зрозуміло, що вивченню питань охорони праці приділялась серйозна увага. Вчені, інженери, лікарі, психологи, представники інших наук та фахів вивчали проблеми створення безпечних та нешкідливих умов та засобів праці. Адже саме за таких обставин людина здатна працювати високопродуктивно, створювати необхідний матеріальний потенціал суспільства, добробут усіх громадян. Тому історично склалось, що охорона праці як галузь науки виникла на перетині соціально-правових, технічних і медичних наук, науки про людину. Головними об'єктами її досліджень є людина в процесі праці, виробниче середовище, організація праці та виробництва. На підставі цих досліджень розробляються заходи та засоби, спрямовані на збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці.

В філії «Любешівське лісомисливське господарство» інженер з охорони праці виконує наступні завдання: забезпечення безпеки виробничих процесів, устаткування, будівель, споруд, території, нормалізації умов праці; забезпечення працівників засобами індивідуального та колективного захисту; професійної підготовки і підвищення кваліфікації працівників з питань охорони праці, пропаганди безпечних методів праці. Інженер з охорони праці підпорядковується безпосередньому керівнику підприємства .

Організація охорони праці в філії «Любешівське лісомисливське господарство» знаходиться на належному рівні. В центральному офісі філії

«Любешівське лісомисливське господарство» знаходиться кабінет з охорони праці, в якому проводиться вступний інструктаж, пропаганда безпечних і здорових умов праці шляхом проведення консультацій, оглядів, конкурсів, бесід, лекцій. В кабінеті наявні засоби наочної агітації, оформлені куточки та інформаційні стенди з охорони праці.

В філії «Любешівське лісомисливське господарство» діє державна лісова охорона, пожежні дружини, які здійснюють контроль за виконанням правил пожежної безпеки. Також вони проводять чергування в пожежонебезпечний період (з 15 квітня по 15 жовтня) за встановленим графіком, не лише в робочі, а й у вихідні та святкові дні. В найбільш пожежонебезпечний період залучаються добровільні пожежні дружини.

В пожежонебезпечний період підприємство працює по попередньо розробленому плану і профілактичних заходах за якими з населенням проводиться пропаганда щодо правил поведінки в лісі, регулярно створюються протипожежні розриви, мінералізовані смуги; вздовж доріг та біля місць відпочинку розташовують аншлаги; облаштовують рекреаційні зони, одна із них показана на фото

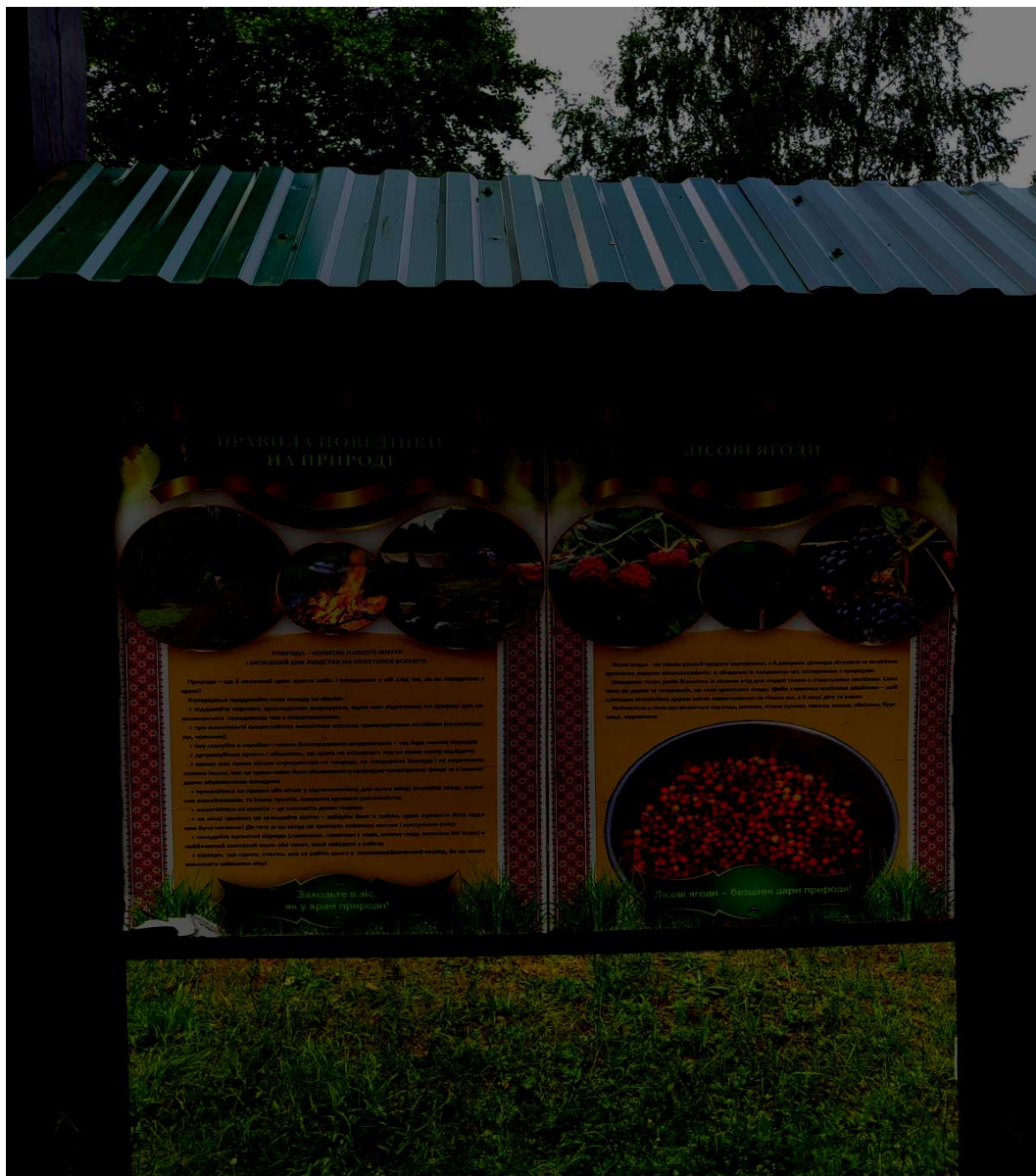
Зона відпочинку де люди можуть відпочити та безпечно розкласти багаття на спеціальних місцях, які не спричинять пожежу. Це і є правила та поведінка :

Фото

Фото — 12, 13; (орієнтування у лісі, лісові ягоди, правила поведінки на природі, і основи пожежної безпеки у

44.2. Проект заходів з організації належного стану охорони праці.

Впродовж минулих 5 років філії «Любешівське лісомисливське господарство» нещасних випадків не траплялося. Але слід зазначити, що найчастіше такі випадки на лісгосподарських підприємствах пов'язані з недотриманням елементарних правил техніки безпеки. На розсаднику виконуються здебільшого роботи пов'язані з вирощуванням садивного матеріалу. Тому, щоб уникнути нещасних випадків згідно інструкції з охорони праці робітника на роботах в розсадниках потрібно дотримуватись таких правил: до роботи допускаються особи, які пройшли вступний інструктаж по техніці безпеки, а також інструктаж безпосередньо на робочому місці. Робітник

зобов'язаний виконувати лише ту роботу, яка доручена адміністрацією, при умові, що безпечні прийоми їх виконання добре відомі.

Працювати на несправних машинах забороняється. Дозволяється працювати лише на справних машинах, при знаходженні несправності необхідно заявити про це безпосередньо керівнику робіт і не приступати до роботи до повного усунення несправності. При проведенні робіт вручну необхідно суворо дотримуватись норми перенесення тягарів. Перевозити людей на навісних або причіпних машинах суворо забороняється. Перевозка людей на місце роботи і назад здійснюється на спеціально виділеному та обладнаному транспорті. Кожна бригада повинна бути забезпечена аптечкою для надання першої медичної допомоги.

Висівання насіння деревних та чагарникових порід механізованим способом повинне проводитись на добре підготовлених площадках. При русі посадкової машини робітники повинні знаходитись позаду працюючої машини на відстані не менше 10 м. До роботи по механізованому догляду в школах допускаються особи, які пройшли медичний огляд, мають посвідчення на право керування механізмами, а також пройшли інструктаж по техніці безпеки відповідно до умов праці.

Робітники, які виконують роботи по хімічному догляду за культурами, повинні бути забезпечені спецодягом та індивідуальними засобами захисту. До роботи не допускаються підлітки, вагітні жінки та особи, які страждають захворюваннями, протипоказаними роботі з отрутохімікатами. Оброблену отруто хімікатами площу помічають відповідними попереджувальними знаками або написами «ОТРУТА», «ВХІД ЗАБОРОНЕНО».

Саме дотримання таких правил вбереже людські життя від нещасних випадків.

Висновок:

Природні умови території де розташований розсадник в філії «Любешівське лісомисливське господарство» сприятливі для вирощування високоякісного лісового садивного матеріалу. Перші посівні роботи були проведені початі в 1990 роках.

Організація території розсадника є оптимальною. Недолік – розміщення господарської ділянки не в центрі, а біля в'їзду. Агротехніка вирощування садивного матеріалу дотримується.

Технічне забезпечення розсадника філії «Любешівське лісомисливське господарство» не є достатнє.

Недолік – відсутність викопувальної машини, техніки для сіяння та культивуації .(бо вся ця робота проводиться вручну). Виробничих потужностей розсадника (1,3 млн шт. сіянців) достатньо для забезпечення садивним матеріалом потреб лісового господарства області у головних лісотвірних породах .

Аналіз статей витрат на вирощування сіянців ялини із відкритою та закритою кореневою відсутні .

Список використаних джерел :

1. Гордієнко М. І. , Корецький Г. С., Маурер В. М. Лісові культури. Київ: Сільгоспосвіта, 1995. 327 с.
2. Маурер В. М. Декоративне розсадництво з основами насінництва. Опубл. 13.01.2012 р. [Електронний ресурс]. Джерело: http://do.rulitru.ru/v6015/маурер_в.м._декоративне_розсадництво_з_основами_насінництва.
3. Маурер В.М., Бровко Ф. М., Пінчук А. П., Кичиліюк О.В. Декоративні розсадники: методичні рекомендації з курсового проектування. Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2010. 65 с.
4. Косенко Ю. І. До питань щодо розширення асортименту деревних рослин з позиції зонального декоративного розсадництва. Науковий вісник НУБіП України. Київ, 2011. Вип. 164.С. 190–194.
5. Державна цільова програма «Ліси України» на 2010-2015 роки, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2009 р. No 977. Редакція від 20.03.2018 р. [Електронний ресурс]. Джерело : сайт Верховної Ради України. URL: zakon.rada.gov.ua.
6. *Лісові культури* [Текст]: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [Гордієнко М.І., Гузь М.М., Дебреньюк Ю.М., Маурер В.М.]; за ред. д-ра с.-г. наук проф. М.М. Гузя. – Львів: Камула, 2005. – 608 с.
7. *Лісівництво* [Текст]: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [Свириденко В.Є., Швиденко А.Й.]; К.: Вид-во «Сільгоспосвіта», 1995. – 364 с.
8. *Любешівський район* (матеріал з вікіпедії – вільної енциклопедії) [Електронний ресурс] // Вікіпедія – 2010. Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%8E%D0%B1%D0%B5%D1%88%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BD.
9. Про затвердження Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів [Електронний ресурс]. Джерело: Офіц. сайт Верховної Ради України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1046-
10. Стрямець Н. С., Соловій І. П. Еколого-економічна оцінка вуглецевого

балансу та стратегічні напрямки його регулювання відповідно до вимог Кіотського протоколу. Науковий вісник НЛТУ. Львів, 2008. Вип. 18.2. С. 75-80.

11. Ведмідь М. М. Лісівництво і агролісомеліорація. УкрНДЛГА. Харків, 2009. Вип. 115. С. 153-160.

12. Швиденько А.Й. Лісознавство [Текст]: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / А.Й. Швиденко, Б.Ф. Остапенко. – Чернівці: Зелена Буковина, 2001. – 352 с.

13. Санітарні правила в лісах України. Постанова Кабінету Міністрів України № 555 від 27 липня 1995 року. – К., 1995. – 19 с.

14. Пастернак П. С., Посохов П. П., Федець І. П., Шинкаренко І. Б. Хвойні ліси України. Київ: Урожай, 1976. 12 с.

15. Стрямець Н. С., Соловій І. П. Еколого-економічна оцінка вуглецевого балансу та стратегічні напрямки його регулювання відповідно до вимог Кіотського протоколу. Науковий вісник НЛТУ. Львів, 2008. Вип. 18.2. С. 75-80.

16. Проект Державного підприємства “Любешівське лісомисливське господарство” Ірпінь 2013 рік ,В. П. Гульчак, А. О. Колб, М. І. Войчик .М. М. Дяків.

17. Ведмідь М. М., Яценко С. В., Попов О. Ф. Застосування регуляторів росту рослин при вирощуванні сіянців та створенні лісових культур. Науковий вісник УкрДЛТУ : зб. наук.-тех. праць. Львів, 2002. Вип. 12.4. С. 240-245.

18. Ведмідь М. М., Попов О. Ф. Ефективність застосування біогумусу при вирощуванні сіянців сосни звичайної у теплицях. Науковий вісник НАУ. Київ, 2004. Вип. 70. С. 109-115.

19. Інструкція з проектування , технічного приймання обліку та оцінки якості лікокультурних об'єктів .

20. Гордиенко М. И., Шаблій И. В., Шлапак В. П. Сосна звичайна ,та її особливості культур та розведення, Київ: Либідь, 1995. 224 с.

21. Гордієнко М. І, Гузь М. М, Дебринюк Ю. М, Маурер В. М. Лісові культури. Львів: Камула, 2005. 608 с.

22. Гордієнко М. І, Шлапак В. П, Гойчук А. Ф. Культури сосни звичайної в

Україні. Львів, 2002. 872 с.

23. Гречаник Р. М., Базюк О. Ф., Каганяк Ю. Й., Гриник Г. Г.

24. Гречаник Р. М., Бондаренко З. Д. Мікроклональне розмноження деяких видів роду *Populus*. Науковий вісник УкрДЛТУ : зб. наук.-техн. праць. Львів, 2002. Вип. 12.4. С. 233-237.

25. Проект організації та розвитку лісового господарства — Ірпінь 2013 р. Державне підприємство “Любешівське Лісомисливське Господарство “

26. Інструкція з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об’єктів, затверджена Наказом Державного комітету лісового господарства України від 19 серпня 2010 р. № 260. [Електронний ресурс]. Джерело: офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1046-10>.

27. Лісорозведення та лісовідновлення.[Електронний ресурс]. Джерело: офіційний сайт Верховної Ради України. URL:https://lisvolyn.gov.ua/?page_id=131

28. Бойчук В. Г. Вирощування саджанців методом живцювання. Сторожинець, 2003. 9 с.

29. Санітарні правила в лісах України (Київ-2012)

30. Верещагіна П. Г. Декоративне садівництво та квітникарство. Миколаїв, 2014. 43 с.

31. Лісовий кодекс України, Відновлення лісів (стаття 81) забезпечення садивним матеріалом.

32. Волинський лісовий селекційно-насінневий центр. Опубл. 06.05.2018 р. [Електронний ресурс]. Джерело: офіц. сайт ДП «Волинський лісовий селекційно-насінневий центр». URL: volyn-center.at.ua/index/0-2.

33. Технологія вирощування сіянців. Опубл. 04.03.2016 р. [Електронний ресурс]. URL: http://valk.dn.ua/js/kcfinder/upload/files/_8.pdf

34. Закон України «Про охорону праці». Редакція від 16.10.2020 р. [Електронний ресурс]. Джерело: офіц. сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

35. Мусійовський А. Й., Степанишин В. М., Гільперт В. В. Методичні рекомендації щодо впровадження системи управління охороною праці та ризиками на підприємствах, які перебувають у сфері державного агентства лісових ресурсів України. Київ: Держлісагенство України, 2015. 93 с.

36. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (НПАОП 0.00-4.12-05), затверджено Наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26 січня 2005 р. No 15. Редакція від 29.10.2019р. [Електронний ресурс]. Джерело: офіц. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05>

37. Інструкція з охорони праці No3 робітника на роботах в розсадниках в ДП “Любешівське лісомисливське господарство “затверджено від 28.12.2019 р.

38. Норми безплатної видачі спеціального одягу, спец взуття та інших засобів індивідуального захисту для працівників лісового господарства. Редакція від 26.02.2018р. [Електронний ресурс]. Джерело: офіц. сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0330-18#Text>

39. Маурер В. М. Декоративне розсадництво з основами насінництва. Київ, 2006. 270 с.

40. Ornamental trees. Опубл. 16.05.2019 р. [Електронний ресурс]. Джерело : сайт Ornamental trees nurseries. URL:<http://www.ornamental-trees.co.uk/ornamental-trees-c18>

41. ДСТУ 3404 – 96. Лісівництво. Терміни та визначення [Текст]. Чинний від 01.07.97 – К.: Держстандарт України, 1997. – 44 с.

42. Нові методи вирощування садивного матеріалу у контрольованому середовищі. Опубл. 25.05.2018 р. [Електронний ресурс]. Джерело: сайт Державного агентства лісових ресурсів України. URL: dkg.kmu.gov.ua/forest/control/uk

43. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці [Текст]: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Ц. Жидецький, В.С. Джигерей, О.В. Мельников. – Львів: Афіша, 2000. – 348 с.

44. *НПАОП 02.0-3.03-05*. Норми безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам лісового господарства. Затверджено наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 29 жовтня 1996 р. № 170. – 20 с.

45. Лялін О. І. Контейнер – важливий елемент виробництва садивного матеріалу із закритою кореневою системою. Лісова типологія в Україні: сучасний стан, перспективи розвитку: матеріали XI Погребняків. Читань (10-12 жовтня 2007 р., м. Харків). Харків: УкрНДІЛГА, 2007. С.134-135.

46. Лісові розсадники Литви. Опубл. 21.11.2019 р. [Електронний ресурс]. Джерело: сайт лісові розсадники Литви. URL: <https://forestry.com.ua/>

47. ДСТУ 2980-95. Культури лісові. Терміни та визначення. Київ: Держстандарт України, 1995. 64 с.

ДОДАТКИ

З В І Т
про станність саджаного матеріалу станом на 01.11.2023 року по лісництву філії «Любешівське ЛМГ»

1	Сіяння стандартних сіянок				Сіяння дорощені і старші стандартні				Всього стандартних сіянок			Всього стандартних сіянок з 1 га, тис. шт.			Укорочені живці одорощені							
	стандартні		залишки на дощипування		стандартні		залишки на дощипування		га	тис. шт.	В т.ч. селекції лісн. шт.	позив	факт	% висход у	Залишок насіння на	всього		з 1 га				
	га	тис. шт.	га	тис. шт.	га	тис. шт.	га	тис. шт.								га	тис. шт.	га	тис. шт.	Стан дорощення	Залишок на дощипування	тис. шт.
Сіяння ліс.	0,48	1250	0,48	1250			0	0	0,48	1250	1250											
Всього ліс.	0,01	15			0,01	15	0,01	12	0,01	12												
Всього	0,49	1265	0,48	1250	0,01	15	0,01	12	0,49	1262	1250											
Д. ліс.	0,06	20	0,06	20			0,09	30	0,15	50	20											
Ялизна	0,01	3,0	0,01	3,0					0,01	3,0	-											
Гризовидна	0,01	2,0	0,01	2,0					0,01	2,0	-											
Груша звичайна	0,01	3,0	0,01	3,0					0,01	3,0	-											
Слива розлога	0,01	3,0	0,01	3,0					0,01	3,0	-											
Клен	0,02	2,0	0,02	2,0					0,02	2,0	-											
гостролистий																						
Ясен	0,02	2,0	0,02	2,0					0,02	2,0												
звичайний																						
Липа	0,02	2,0	0,02	2,0					0,02	2,0												
серцелиста																						
Всього	0,16	37	0,16	37	0,01	15	0,09	30	0,25	67	20											
Разом	0,65	1302	0,64	1287	0,01	15	0,1	42	0,74	1329	1270											

АКТ
технічного приймання робіт в посівних відділеннях розсадників в Дольському лісництві філії «Любешівське лісогосподарство», виконаних 2023 р станом на 15.05.2023 р.

Комп'ютерною програмою Інженер д/к Олесьюк В.С., лісничий Русило А.М., пом. лісничого Божко В.А. проведено приймання робіт в лісових розсадниках і встановлено:

I. Загальні відомості:

1. Оскаржений обробіток ґрунту оранка
2. Передпосівний обробіток ґрунту боронування
3. Спосіб посіву вручну
4. Схема посіву 40
5. Післяпосівний обробіток ґрунту просапсування
6. Інші заходи _____

II. Стан посівів

Місце закладання (сади, урочища, поля)	Порода	Число і місяць посіву	Площа (до 0,001 га)	Довжина на посівних стрічках всього пог.м	Клас якості насіння	Норма посіву		Спосіб підготовки насіння до посіву	Витрачено насіння		Стан посівів			Примітки	
						на 1 пог.м стрічки г	на 1 га кг		на 1 пог.м стрічки г	на всю площу кг	дуже добрий (дружні сходь)	добрий	задов.		не задов.
А) Посіви															
	Сосна зв.	травень	0,45		1										
	Ялина зв.	травень	0,01		2				85	0,34	0,11				
	Дуб зв.	травень	0,04		1			страти фікація	1,5	0,01					
									400	0,04					
Всього			0,50												
Б) Площі під сіянцями, укоріненими живцями, які залишені на дорощування після весняних лісокультурних робіт (го 6-11)									486,5	0,38	0,12				

Частина I. ПОСІВНЕ ВІДДІЛЕННЯ
А. Варощування сіянців у відкритому ґрунті

№ в/п	Порода	Рік місяць число посіву	Площа посіву, га з точністю до 0,001 га	Погодження насіння і їх селекційна цінність	Клас якості і норма висіву насіння г/пог.м, кг/га	Перший рік вирощування				залишок одnorічних сіянців на другий рік	
						наявність одnorічних сіянців по даних інвентаризації			спісано посівав. площа, га з точністю до 0,01 га № і дата акту списання	га	тис.шт.
						всього	в тому числі стандартних, тис.шт.	всього			
2023 рік											
Гризовидна											
1	Сосна зв.	квітень	0,14	поверховий	1/3	0,14	62	62			
2	Дуб зв.	квітень	0,01	поверх.	1/125	0,01	2,2	2,2			
	Разом		0,15			0,15	64,2	64,2			
			0,65			0,65	597,7	585,7			
Дольське											
1	Сосна зв.	квітень	0,45	поверховий	1/3	0,45	1200	1200			
2	Ялина зв.	квітень	0,01	поверх.	1/3	0,01	15	-		0,01	15
3	Дуб зв.	квітень	0,04	поверховий	1/125	0,04	15	15			
	Разом		0,50			0,50	1230	1215		0,01	15
Гризовидна											
1	Сосна зв.	квітень	0,03	поверховий	1/2	0,03	50	50			
2	Дуб зв.	квітень	0,02	поверховий	1/125	0,02	5	5			
3	Ялина зв.	квітень	0,01	поверх.	1/250	0,01	2	2			

Частина I. ПОСІВНЕ ВІДДІЛЕННЯ
A. Вирощування сіянців у відкритому ґрунті

№ п/п	Порода	Рів. місце число посіву	Площа посіву, га з точністю до 0,001 га	Положення насіння і їх селекційна цінність	Клас якості і порода насіння насіння г/поп. м. д/га	Перший рік вирощування					залишок однорічних сіянців на другий рік	
						наявність однорічних сіянців по даних інвентаризації			в тому числі стандартних, тис. шт.	списано посівів: площа га з точністю до 0,01 га № і дата акту списання	га	тис. шт.
						всього		в тому числі стандартних, тис. шт.				
						га	тис. шт.		га	тис. шт.		
7	Вільха зв.	квітень	0,005	кореш.	7/125	0,005	1,0	0,005	1,0			
8	Ліщина зв.	квітень	0,005	кореш.	7/3	0,005	1,0	0,005	1,0			
1	Дуб звич.	квітень	0,05	покрашані	1/125	0,05	10	0,05	10			
	Загал		0,05			0,05	10	0,05	10			
			0,70			0,70	943	0,70	943			
2021 рік												
1	Сосна зв.	квітень	0,60	покрашані	2/2	0,60	710	710				
2	Ліщина зв.	квітень	0,01	квітень	1/3	0,01	5			0,01	3,0	
3	Вільха зв.	квітень	0,01	кореш.	7/3	0,01	1,0	1,0				
4	Ліщина зв.	квітень	0,01	кореш.	7/250	0,01	1,0	1,0				
5	Ліщина зв.	квітень	0,01	кореш.	7/4	0,01	1,0	1,0				
6	Ліщина зв.	квітень	0,01	кореш.	7/3	0,01	1,0	1,0				
7	Ліщина зв.	квітень	0,01	кореш.	2/3	0,01	1,0	1,0				
			0,66				715					

Частина I. ПОСІВНЕ ВІДДІЛЕННЯ
A. Вирощування сіянців у відкритому ґрунті

№ п/п	Порода	Рів. місце число посіву	Площа посіву, га з точністю до 0,001 га	Положення насіння і їх селекційна цінність	Клас якості і порода насіння насіння г/поп. м. д/га	Перший рік вирощування					залишок однорічних сіянців на другий рік	
						наявність однорічних сіянців по даних інвентаризації			в тому числі стандартних, тис. шт.	списано посівів: площа га з точністю до 0,01 га № і дата акту списання	га	тис. шт.
						всього		в тому числі стандартних, тис. шт.				
						га	тис. шт.		га	тис. шт.		
1	Дуб звич.	квітень	0,05	покрашані	1/125	0,05	10	10				
	Загал		0,05			0,05	10	10				
			0,71			0,71	730	725				
2022 рік												
1	Сосна звич.	квітень	0,36	покрашані	1/2	0,36	500	500				
2	Ліщина зв.	квітень	0,01	кореш.	1/3	0,01	12			0,01	12	
3	Дуб звич.	квітень	0,09	покрашані	1/125	0,09	11	11				
4	Ліщина зв.	квітень	0,01	кореш.	7/13	0,01	3	3				
5	Ліщина зв.	квітень	0,01	кореш.	7/3	0,01	3	3				
6	Ліщина зв.	квітень	0,005	кореш.	7/250	0,005	1	1				
7	Ліщина зв.	квітень	0,01	кореш.	1/30	0,01	3	3				
8	Ліщина зв.	квітень	0,005	кореш.	7/30	0,005	0,5	0,5				
						0,5	633,5	621,5				
										0,01	12	

Продовження додатка № 1
до переліку форм технічної документації з
проектування, технічного приймання, обліку
і оцінки якості в лісокультурному виробництві
форма 07

ЗВЕДЕНА ВІДОМІСТЬ
технічного приймання посівів в розсадниках _____ лісництва
філії «Любешівське ЛМГ» в 2023 році

№ п/п	Порода	Площа посіву (лісництво – до 0,001 га) (по держлісгоспу – до 0,01а)			№ п/п	Порода	Площа посіву (лісництво – до 0,001 га) (по держлісгоспу – до 0,01а)			примітка
		Всього	в тому числі				Всього	в тому числі		
			осінь 2022р	весна 2023р				осінь 2022р	весна 2023р	
I хвойні, всього в тому числі:					II Листяні, всього в тому числі:					
		0,49	-	0,49			0,16	-	0,16	
1	Сосна зв.	0,48	-	0,48	1	Дуб зв.	0,06	-	0,06	
2	Ялина зв.	0,01	-	0,01	2	Яблуня зв.	0,01	-	0,01	
					3	Гірकोкаштан	0,01	-	0,01	
					4	Слива розлога	0,01	-	0,01	
					5	Груша звичайна	0,01	-	0,01	
					6	Клен гострол.	0,02	-	0,02	
					7	Ясен звичайн	0,02	-	0,02	
					8	Липа серцел.	0,02	-	0,02	
III Чагарники, всього в тому числі:					Разом					
							0,65			

Директор філії «Любешівське ЛМГ» _____ Олег ПАВЛЯШИК

З В І Т
про наявність садивного матеріалу станом на 01.11. 2023 року по лісництву філії «Любешівське ЛМГ»

Порода	Сіяння одворочні						Сіяння дворічні і старші стандарти		Всього стандартних сіянців			Викіл стандартних сіянців з 1 га, тис. шт.			Укорочені живі одворочні	Залишки посадок, га	Укорочені живі одворочні				Стандартні	Всього стандартних сіянців з 1 га, тис. шт.	Площа на якіх висіли	
	всього		із них стандартні		Залишею на дорощування		га	Тис. шт.	га	Тис. шт.	В з ч. селекц. йні, тис. шт.	план	факт	% викладу			всього		із них					
	Га (до 0,001)	Тис. шт.	га	Тис. шт.	га	Тис. шт.											га	Тис. шт.	га	Тис. шт.				га
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			15	16	17	18				19
Сосна зв.	0,48	1250	0,48	1250			0	0	0,48	1250	1250													
Ялина зв.	0,01	15				0,01	15	0,01	12	0,01	12													
Всього	0,49	1265	0,48	1250						0,49	1262	1250												
Д зв.		0,06	20	0,06	20			0,09	30	0,15	50	20												
Яблуня		0,01	3,0	0,01	3,0					0,01	3,0	-												
Гречкаштан		0,01	2,0	0,01	2,0					0,01	3,0	-												
Груша звичайн.		0,01	3,0	0,01	3,0					0,01	3,0	-												
Слива розлога		0,01	3,0	0,01	3,0					0,02	2,0	-												
Клен гостролистий		0,02	2,0	0,02	2,0					0,02	2,0													
Ясен звичайний		0,02	2,0	0,02	2,0					0,02	2,0													
Липа серцелиста		0,16	37	0,16	37	0,01	15	0,09	30	0,25	67	20												
Всього		0,65	1302	0,64	1287	0,01	15	0,1	42	0,74	1329	1270												
Разом		0,65	1302	0,64	1287	0,01	15	0,1	42	0,74	1329	1270												

О.П.Шумік 2023р.

Головний лісничий _____

Частина I. ПОСІВНЕ ВІДДІЛЕННЯ
А. Вирощування сіянців у відкритому ґрунті

2018 рік

№ п/п	Порода	Рік, місяць висадки	Площа посіву, га з точністю до 0,001 га	Погодження насіння і їх селекційна цінність	Клас якості і норма висіву насіння г/пог.м.га	Перший рік вирощування				Даліше одворочні сіянці на другий рік	
						наявність одворочних сіянців по даних інвентаризації		в тому числі стандартних, тис.шт.	спікано повна площа га з товщиною до 0,01 га № 1 етапу висадки	га	тис.шт.
						всього	га				
1	Сосна зв.	квітень	0,53	покриває	2/2	0,53	700	700	0,53		
2	Ялина зв.	квітень	0,02	покрив.	2/2	0,02	1,0	1,0	0,02		
3	Дуб звич.	квітень	0,06	покриває	2/152	0,06	3,0	3,0	0,06		
4	Слива звич.	квітень	0,09	покрив.	2/32	0,09	1,0	1,0	0,09		
5	Груша звич.	квітень	0,01	покрив.	2/72	0,01	1,0	1,0	0,01		
6	Гречкаштан	квітень	0,01	покрив.	2/2502	0,01	2,0	2,0	0,01		
	Разом		0,64			0,64	735	735	0,64		

2019 рік

Розсадова ділянка

1	Сосна зв.	квітень	0,53	покриває	2/2	0,53	730	730	0,53		
2	Ялина зв.	квітень	0,005	покрив.	2/7	0,005	1,0	1,0	0,005		
3	Слива звич.	квітень	0,005	покрив.	2/30	0,005	4,0	4,0	0,005		
4	Гречкаштан	квітень	0,005	покрив.	2/250	0,005	2,0	2,0	0,005		
5	Клен звичайний	квітень	0,005	покрив.	2/12	0,005	2,0	2,0	0,005		